

บทบาทที่เกษตรกรคาดหวังและบทบาทปฏิบัติจริงของการยางแห่งประเทศไทย ในการพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง เขตจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์

Expected and Actual Roles of Rubber Authority of Thailand in The View of
Rubber Farmers Regarding to Farmers and The Institute of Rubber Farmer
Development in Prachuap Khiri Khan Province

ธรรมพร พงศ์พัฒนะพฤทธิ Thammaporn Pongpatanapruet¹

ทิพวรรณ จันทมณีโชติ Tippawan Jantamaneechot,²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทที่เกษตรกรคาดหวังและบทบาทปฏิบัติจริงของการยางแห่งประเทศไทยในการพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรชาวสวนยางเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ ได้แก่ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง และได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรชาวสวนยางกับการยางแห่งประเทศไทยในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 280 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ผลทางสถิติด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ t-test, F-test (One-Way ANOVA) วิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Least Significant Difference (LSD)

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรให้ความไว้วางใจต่อการยางแห่งประเทศไทยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความไว้วางใจมากที่สุด ในด้านความตรงไปตรงมา และบทบาทที่เกษตรกรคาดหวังต่อการยางแห่งประเทศไทยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และบทบาทปฏิบัติจริงของการยางแห่งประเทศไทยโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความคาดหวังมากที่สุดในด้านการบริหารจัดการเงินสวัสดิการเพื่อเกษตรกรชาวสวนยาง และมีบทบาทปฏิบัติจริงมากที่สุดในด้านการส่งเสริมและให้ความรู้ในการเก็บเกี่ยวและแปรรูปผลผลิตยางพาราอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อเปรียบเทียบบทบาทที่เกษตรกรคาดหวังและบทบาทปฏิบัติจริงของการยางแห่งประเทศไทย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีบทบาทที่คาดหวังและได้รับการปฏิบัติจริงจากการยางแห่งประเทศไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และความกว้างของช่องว่างระหว่างบทบาทที่เกษตรกร

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ E-mail : p.thammaporn@gmail.com

² อาจารย์ที่ปรึกษา คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ E-mail : tippawan.ja@psu.ac.th.

คาดหวังและบทบาทปฏิบัติจริงของการยางแห่งประเทศไทย พบว่า การปฏิบัติจริงของการยางแห่งประเทศไทยอยู่ในระดับต่ำกว่าที่เกษตรกรคาดหวังในทุกด้าน

คำสำคัญ: บทบาทที่คาดหวัง บทบาทปฏิบัติจริง ความไว้วางใจ

Abstract

This research aimed to study the expected and actual roles of Rubber Authority of Thailand in rubber farmer's perspectives on the development of farmers and The Institute of Rubber Farmer Development in Prachuap Khiri Khan Province. 280 questionnaires were distributed to members of the Institute of Rubber Farmer who registered to Rubber Authority of Thailand in Prachuap Khiri Khan Province. The data of this research were analyzed by using descriptive statistics including Arithmetic Mean, Standard Deviation, t-test, F-test (One-Way ANOVA) and Least Significant Difference (LSD).

The research found that rubber farmers in The Institute of Rubber Farmer Development, Prachuap Khiri Khan Province had a high level of trust in Rubber Authority of Thailand, and the most important factor contributed to a high level of trust was the straightforwardness. Also, overall expected roles of the Rubber Authority of Thailand was perceived to be at a high level with the most expectation to the management for rubber farmer's benefit. The actual roles of Rubber Authority of Thailand was perceived at a moderate level with the most important factors including promotion and education of harvesting and rubber processing process. When compared to both expected and actual perceived roles by demographic factors, the research results revealed that education and incomes had statistically significant difference at 0.05 level. Plus, it was found that the actual roles of Rubber Authority of Thailand were all perceived roles and lower than the expected roles in every area.

Keywords: Expected Roles, Actual Roles, Trust

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ผลิตยางธรรมชาติและส่งออกยางพาราได้มากที่สุดในโลก มีพื้นที่กรีดยางประมาณ 19.6 ล้านไร่ โดยผลผลิตยางที่สำคัญอยู่ในภาคใต้ และขยายพื้นที่ปลูกไปยังภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ มีเกษตรกรประกอบอาชีพทำสวนยางพาราประมาณ 1.2 ล้านครัวเรือน มีผู้เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมยางพาราทั้งระบบกว่า 6 ล้านคน มูลค่าการส่งออกหลายแสนล้านบาท และผลผลิตยางพาราของประเทศไทยประมาณ 4.46 ล้านตันต่อปีคิดเป็น 34.4 ของโลก (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2559) ยางพาราจึงนับเป็นพืชเศรษฐกิจที่สร้างรายได้ให้ประเทศและแก่เกษตรกรชาวสวนยาง แต่การพัฒนาของยางพาราของไทยในอดีตที่ผ่านมาไม่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ระบบการผลิตและการตลาดยางพาราของประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมากโดยการส่งออกยางพาราส่วนใหญ่อยู่ในรูปวัตถุดิบแปรรูปขั้นต้น เช่น ยางแผ่นรมควันยางแท่ง และน้ำยางข้น เนื่องจากไม่มีการจัดการเทคโนโลยีที่เหมาะสม ทำให้ได้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ คือ 218 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี (สถาบันวิจัยยาง, 2558) ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการผลิตยางพาราจึงมีมูลค่าเพิ่มต่ำ ทำให้มีผลต่อการสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศและการยกระดับรายได้ของเกษตรกรชาวสวนยางไม่มากเท่าที่ควร และพบว่ารายได้เฉลี่ยต่อปีของเกษตรกรชาวสวนยางพาราประมาณ 49,000 บาทต่อครัวเรือน (กรมวิชาการเกษตร, 2558)

การพัฒนาของยางพาราและเกษตรกรชาวสวนยางจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก รัฐบาลจึงจัดตั้งการยางแห่งประเทศไทย หรือ กยท. ภายใต้พระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 โดยรวม 3 หน่วยงานหลักรับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับยางพารา ได้แก่ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) องค์การสวนยาง (อ.ส.ย.) และสถาบันวิจัยยาง (สวย.) โดยดำเนินงานในรูปแบบรัฐวิสาหกิจ ซึ่งจะมีความคล่องตัวในการทำงานด้านยางพารามากขึ้น สามารถดูแลเรื่องยางพาราของประเทศได้ทั้งระบบตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ รวมทั้งงานด้านการตลาด ตลอดจนงานวิชาการและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับยางพาราทั้งหมด โดยการพัฒนาเกษตรกรชาวสวนยางได้เปิดโอกาสให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการยางพาราในทุกขั้นตอน นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งกองทุนยางพาราขึ้นมาเพื่อดูแลสวัสดิการต่างๆ ให้กับเกษตรกรชาวสวนยาง พร้อมทั้งพัฒนาเกษตรกรชาวสวนยางให้มีความรู้ความสามารถ สนับสนุนการรวมกลุ่มตั้งเป็นสถาบันเกษตรกรชาวสวนยางที่มีความเข้มแข็งเชื่อมโยงเครือข่ายให้เป็นหนึ่งเดียว เพื่อสร้างเอกภาพเพิ่มอำนาจในการต่อรอง เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็จะสามารถพึ่งพาตัวเองได้ และที่สำคัญการยางแห่งประเทศไทยยังมีสายงานวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมที่ชัดเจน (การยางแห่งประเทศไทย, 2559) ซึ่งจะช่วยกระตุ้นการใช้ยางพาราในประเทศมากขึ้น สร้างความมั่นคงให้กับอาชีพการทำสวนยางพาราอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาเกษตรกรชาวสวนยาง เพื่อให้เกษตรกรชาวสวนยางเป็นพื้นฐานที่ดีของการพัฒนาระบบยางพาราของประเทศ พัฒนาคุณภาพชีวิตความ

เป็นอยู่ ตลอดจนส่งเสริมการผลิตยางพาราที่ได้คุณภาพ เพื่อให้สามารถแข่งขันกับนานาประเทศ ประกอบกับการยางแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานที่จัดใหม่มีบทบาท หน้าที่และภารกิจตาม เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ.2558

จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาบทบาทที่เกษตรกรคาดหวังและบทบาทปฏิบัติจริงของการยาง แห่งประเทศไทยในการพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง เขตจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ว่าเกษตรกรมีความคาดหวังมากน้อยเพียงใด และการยางแห่งประเทศไทยปฏิบัติ จริงตามบทบาทได้มากน้อยเพียงใด เพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรกรและสถาบัน เกษตรกรชาวสวนยางของแผนวิสาหกิจการยางแห่งประเทศไทย และผลจากการวิจัยครั้งนี้สามารถ นำไปใช้เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานและเป็นแนวทางที่มีประโยชน์ของการยางแห่งประเทศไทย ในการ ปรับเปลี่ยนบทบาทให้เหมาะสม และสามารถพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร มากขึ้น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเกษตรกรแบบยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาบทบาทที่เกษตรกรคาดหวังและบทบาทปฏิบัติจริงของการยางแห่งประเทศไทย ในการพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง เขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อศึกษาความไว้วางใจของเกษตรกรต่อการยางแห่งประเทศไทยในการพัฒนาเกษตรกร และสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง เขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3. เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทที่เกษตรกรคาดหวังและ บทบาทปฏิบัติจริงของการยางแห่งประเทศไทยในการพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรชาวสวน ยาง เขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ความไว้วางใจของเกษตรกรในบทบาทที่เกษตรกรคาดหวังและ บทบาทปฏิบัติจริงของการยางแห่งประเทศไทยในการพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรชาวสวน ยาง เขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงบทบาทที่เกษตรกรคาดหวังและบทบาทปฏิบัติจริงของการยางแห่งประเทศไทยในการพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง เขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. ทำให้ทราบถึงความไว้วางใจของเกษตรกรต่อการยางแห่งประเทศไทยในการพัฒนา เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง เขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทที่เกษตรกรคาดหวังและบทบาทปฏิบัติจริงของการยางแห่งประเทศไทยในการพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง เขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

4. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานและเป็นประโยชน์ให้การยางแห่งประเทศไทยในการปรับเปลี่ยนบทบาทให้เหมาะสมกับการพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรชาวสวนยางเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

บททวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท

บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละคนที่จะกระทำ โดยให้สัมพันธ์กับโครงสร้างของสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ แนวทางอันบุคคลพึงกระทำเมื่อตนดำรงตำแหน่งนั้นๆ นั่นเอง รุ่งทิวา แสงอรัญญ (2541 : 22) ได้จำแนกลักษณะของบทบาทไว้ 3 ประการ ดังนี้ 1) บทบาทที่กำหนดไว้ หรือบทบาทตามอุดมคติเป็นบทบาทที่ได้กำหนดสิทธิหน้าที่ของตำแหน่งไว้อย่างแน่นอนและชัดเจน 2) บทบาทที่ควรกระทำเป็นบทบาทที่แต่ละบุคคลเชื่อว่าควรกระทำตามหน้าที่ในตำแหน่งนั้นๆ ซึ่งอาจจะเป็นไปตามบทบาทที่กำหนดไว้ทุกประการหรือไม่ก็ได้ ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลที่ดำรงตำแหน่งนั้นๆ 3) บทบาทที่กระทำจริงเป็นบทบาทที่บุคคลได้กระทำจริงๆ ตามความเชื่อ ความคาดหวัง ตลอดจนโอกาสที่จะกระทำในแต่ละสังคมในช่วงระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งนั้นๆ

ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง

ชิษณุกร พรภาณูวิชญ์ (2540 : 6) อธิบายว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น การรับรู้ หรือการคาดการณ์ต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่ยังไม่เกิดขึ้นของบุคคลอื่น ที่คาดหวังในบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน โดยคาดหวังหรือต้องการให้บุคคลนั้นประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ตนต้องการ

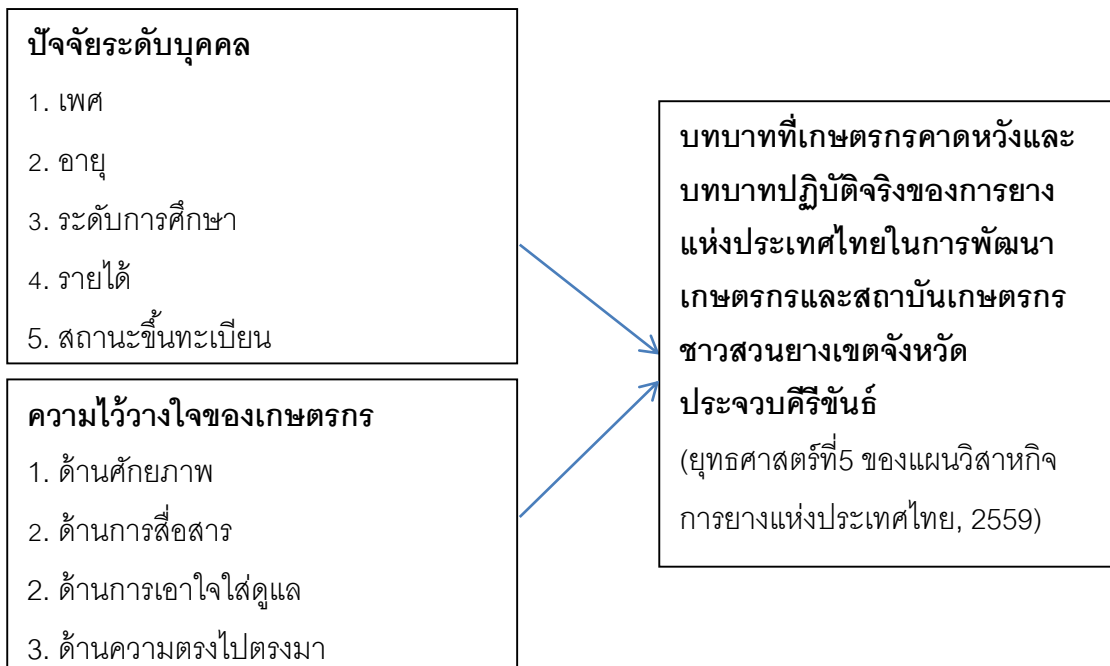
วิโรจน์ สารรัตนะ (2551 : 1) กล่าวว่า ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory) พัฒนาขึ้นโดย Vroom มีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1) ความคาดหวังเกี่ยวกับความพยายามกับการปฏิบัติงานเป็นการประเมินความเป็นไปได้ว่าจะปฏิบัติงานได้หรือไม่ ซึ่งมักจะประเมินถึงความสามารถและความเพียงพอของปัจจัยเชิงบริบทอื่นๆ เช่น ทรัพยากรที่จะจัดหาได้ 2) ความคาดหวังเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกับผลลัพธ์ เป็นการประเมินความเป็นไปได้ว่าเมื่อปฏิบัติงานได้สำเร็จแล้วนั้นจะได้รับรางวัลตอบแทนอะไร เช่น โบนัส การเลื่อนตำแหน่ง และรางวัล ภูมิใจในความสำเร็จของงาน เป็นต้น 3) ความคาดหวังเกี่ยวกับคุณค่าของรางวัล ว่ามีความสำคัญมากน้อยแค่ไหน หากมีมากความคาดหวังก็จะสูง

แนวคิดเกี่ยวกับความไว้วางใจ

ชอร์ว (Shaw, 1997 : 21) ได้กล่าวถึงความไว้วางใจ ในภาษาอังกฤษนั้นใช้คำว่า "Trust" หมายความว่า ความเชื่อส่วนบุคคลหนึ่งๆ จะสามารถทำให้เราสมหวังหรือให้การพึ่งพิงช่วยเหลือเราใน

เรื่องหนึ่งๆ ได้ โดยความไว้วางใจจะเกิดขึ้นได้ บุคคลจะต้องเชื่อในปัจจัย 3 ประการ คือ 1) ความสำเร็จ (Achieving Results) ความสำเร็จของบุคคลที่เกิดขึ้น ซึ่งหากบุคคลไม่มีผลงาน หรือมีผลงานไม่เพียงพอตามที่คาดหวังไว้ หรือความสำเร็จอยู่ในระดับต่ำ การจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในความสำเร็จนั้น บุคคลจะต้องสร้างความชัดเจนและมุ่งมั่นไปสู่เป้าหมายให้ได้ เพราะจะทำให้บุคคลช่วยสนับสนุนให้ตนมุ่งสู่ความสำเร็จได้โดยตรง นอกจากนี้ควรมีการริเริ่มในการบริหารจัดการที่ดีโดยเตรียมสิ่งสนับสนุน เช่น ข้อมูล การฝึกอบรมทรัพยากร เป็นต้น ซึ่งช่วยสนับสนุนให้บริหารงานให้ผลเป็นไปตาม 2) ความตรงไปตรงมา (Acting with Integrity) คือ ความซื่อสัตย์ ซื่อตรง จริงใจ และกระทำตามสิ่งที่ได้พูดหรือตกลงกันได้ ความไว้วางใจจะอยู่ในระดับสูงถ้าบุคคลใดที่มีความตรงไปตรงมา กระทำจริงในสิ่งที่ตกลงกันได้ การที่จะสร้างความเชื่อมั่นในความตรงไปตรงมานั้น สามารถกระทำได้โดยกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ให้ความสำคัญกับการวางโครงสร้างและการเสริมแรงอย่างคงเส้นคงวา เพื่อให้กระจ่างชัดในนโยบาย เป้าหมายการปฏิบัติงาน เนื่องจากบุคคลจะรู้ว่าอะไรสำคัญที่สุด และเพื่อใช้ในการตัดสินใจ 3) การเอาใจใส่ดูแล (Demonstrating Concerns) คือ การให้ความสนใจแก่บุคคลรอบข้างมากน้อยเพียงใด บุคคลจะไว้วางใจบุคคล ที่มงานหรือองค์การที่ให้การดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี ห่วงใยเป็นอย่างดี

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง และได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรชาวสวนยางกับการยางแห่งประเทศไทยในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในระหว่างเดือนธันวาคม 2558 ถึงเดือนมิถุนายน 2559 จำนวน 930 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) ซึ่งคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การกำหนดขนาดตัวอย่างของ Yamane ได้กลุ่มตัวอย่าง 280 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ความไว้วางใจของเกษตรกร และบทบาทที่เกษตรกรคาดหวังและบทบาทปฏิบัติจริงของการยางแห่งประเทศไทย ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยสูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในส่วนความไว้วางใจของเกษตรกร มีค่าระดับความเชื่อมั่น 0.92 และบทบาทที่เกษตรกรคาดหวังและบทบาทปฏิบัติจริงของการยางแห่งประเทศไทย มีค่าระดับความเชื่อมั่น 0.96 ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และวิเคราะห์ผลทางสถิติด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ t-test, F-test (One-Way ANOVA) วิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Least Significant Difference (LSD) และค่าความกว้างของช่องว่าง (GAP)

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย (ร้อยละ 58.93) อายุ 51 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 35.72) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (ร้อยละ 25.00) รายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท (ร้อยละ 34.65) และสถานะขึ้นทะเบียนเกษตรกรเป็นเจ้าของสวน (ร้อยละ 70.36)

บทบาทที่เกษตรกรคาดหวังต่อการยางแห่งประเทศไทย

เกษตรกรมีความไว้วางใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) โดยด้านความตรงไปตรงมา เป็นอันดับแรก รองลงมา ได้แก่ ด้านการดูแลเอาใจใส่ ด้านศักยภาพ และด้านการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.07, 4.03, 4.01$ และ 3.99 ตามลำดับ)

บทบาทที่เกษตรกรคาดหวังและบทบาทปฏิบัติจริงของการยางแห่งประเทศไทย

เกษตรกรให้ระดับบทบาทที่คาดหวังต่อการยางแห่งประเทศไทยโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) โดยด้านการบริหารจัดการเงินสวัสดิการเพื่อเกษตรกรชาวสวนยาง เป็นอันดับแรก รองลงมา ได้แก่ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรชาวสวนยางปลูกสร้างสวนยางด้วยวิธีเกษตร

ที่เหมาะสม ด้านการส่งเสริมและให้ความรู้ในการเก็บเกี่ยวและแปรรูปผลผลิตยางพาราอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ด้านการให้ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิต การแปรรูป และด้านการตลาด ด้านการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกรให้รวมกลุ่มสร้างความเข้มแข็ง และสร้างเครือข่าย และด้านการส่งเสริมให้เกษตรกรใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการสวนยาง ($\bar{X} = 4.22, 4.11, 4.04, 4.00, 3.98$ และ 3.85 ตามลำดับ)

บทบาทปฏิบัติจริงของการยางแห่งประเทศไทยโดยภาพรวม อยู่ในระดับปาน ($\bar{X} = 3.32$) โดยด้านการส่งเสริมและให้ความรู้ในการเก็บเกี่ยวและแปรรูปผลผลิตยางพาราอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เป็นอันดับแรก รองลงมา ได้แก่ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรชาวสวนยางปลูกสร้างสวนยางด้วยวิธีเกษตรที่เหมาะสม ด้านการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกรให้รวมกลุ่มสร้างความเข้มแข็ง และสร้างเครือข่าย ด้านการส่งเสริมให้เกษตรกรใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการสวน ด้านการให้ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิต การแปรรูป และด้านการตลาด และด้านการบริหารจัดการเงินสวัสดิการเพื่อเกษตรกรชาวสวนยาง ($\bar{X} = 3.55, 3.53, 3.28, 3.24, 3.20$ และ 3.11 ตามลำดับ)

บทสรุป วิจัย และข้อเสนอแนะ

บทบาทที่เกษตรกรคาดหวังและบทบาทปฏิบัติจริงของการยางแห่งประเทศไทย

บทบาทที่เกษตรกรคาดหวังต่อการยางแห่งประเทศไทยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) โดยเฉพาะในด้านการบริหารจัดการเงินสวัสดิการเพื่อเกษตรกรชาวสวนยาง ($\bar{X} = 4.22$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุษฎี อายุวัฒน์ (2552) พบว่า การที่เกษตรกรมีได้รับความเสียหายจากราคาผลผลิตที่ไม่แน่นอนและการผลิตขึ้นอยู่กับสภาพธรรมชาติซึ่งเป็นเงื่อนไขทางด้านสภาพทรัพยากรที่ควบคุมได้ยากซึ่งหน่วยงานของภาครัฐจะต้องเข้ามาบริการสวัสดิการสังคมให้ทั่วถึงแก่กลุ่มคนภาคเกษตรให้เกิดความเท่าเทียมกันในสังคม

บทบาทปฏิบัติจริงของการยางแห่งประเทศไทย พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) โดยด้านการส่งเสริมและให้ความรู้ในการเก็บเกี่ยวและแปรรูปผลผลิตยางพาราอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ($\bar{X} = 3.55$) และด้านการส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรชาวสวนยางปลูกสร้างสวนยางด้วยวิธีเกษตรที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.53$) สอดคล้องการงานวิจัยของ กนิษฐา วรรณชาติ และคณะ (2555) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการผลิตและการตลาดยางพาราโดยตอบข้อคำถามถูกถึงร้อยละ 80.00 ขึ้นไป โดยเกษตรกรได้รับความรู้ระดับมากจากการแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ

ความไว้วางใจของเกษตรกรต่อการยางแห่งประเทศไทย

ความไว้วางใจของเกษตรกรต่อการยางแห่งประเทศไทยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) เกษตรกรมีความไว้วางใจมีความเชื่อถือหรือความเชื่อมั่นในความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมา และความมีเหตุผลเที่ยงธรรมของการยางแห่งประเทศไทย ในด้านศักยภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ Reina (1999) ที่อธิบายว่า พฤติกรรมที่สามารถช่วยสร้างและรักษาความไว้วางใจในศักยภาพ ได้แก่ การที่บุคคลมีความรู้ความเชี่ยวชาญและมีความสามารถ มีความยุติธรรม สามารถเข้าใจและรับรู้ถึงศักยภาพของผู้อื่นได้ และสามารถช่วยให้ผู้เกิดทักษะความชำนาญในการกระทำสิ่งต่างๆ ได้ ด้านการสื่อสารสอดคล้องกับแนวคิดของ Reina (1999) ที่อธิบายว่า พฤติกรรมที่สนับสนุนให้เกิดความไว้วางใจด้านการสื่อสาร ได้แก่การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันการพูดในสิ่งที่ตรงกับความ เป็นจริง มีการให้และรับข้อมูลป้อนกลับการรักษาความลับ ด้านการดูแลเอาใจใส่ สอดคล้องกับแนวคิดของ Shaw (1997) ที่อธิบายว่าความไว้วางใจในมาจากการเอาใจใส่ดูแล การให้ความสนใจแก่บุคคลรอบข้างมากน้อยเพียงใด บุคคลจะเชื่อถือไว้วางใจบุคคล ที่มงานหรือองค์การที่ให้การดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี ห่วงใยเป็นอย่างดี ด้านความตรงไปตรงมา สอดคล้องกับแนวคิดของ Shaw (1997) ที่อธิบายว่า ความซื่อสัตย์ ซื่อตรง และกระทำตามสิ่งที่ได้พูดหรือตกลงกันได้

ปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทที่เกษตรกรคาดหวังและบทบาทปฏิบัติจริงของการยางแห่งประเทศไทย

เกษตรกรเมื่อมีเพศแตกต่างกัน มีบทบาทที่คาดหวังแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีบทบาทที่คาดหวังมากกว่าเพศชาย สอดคล้องกับแนวคิดของ Schiffman, & Kanuk (2007) ที่กล่าวว่า บุคคลที่มีเพศต่างจะมีความต้องการสินค้าและบริการที่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันนิตา จันทรศิริ (2553) พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ที่แตกต่างกันรับรู้ถึงบทบาทที่คาดหวังแตกต่างกัน ส่วนการรับรู้บทบาทที่ปฏิบัติจริงไม่แตกต่างกัน เมื่อมีอายุแตกต่างกันมีบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ได้รับปฏิบัติจริงจากการยางแห่งประเทศไทยไม่แตกต่างกัน แตกต่างกับแนวคิดของ Schiffman, & Kanuk (2007) ที่กล่าวว่า บุคคลที่มีอายุต่างจะมีความต้องการสินค้าและบริการที่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยของ ศิริพร สิทธิโชคธรรม (2550) พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคาดหวังและการรับรู้เกี่ยวกับคุณภาพบริการของศูนย์สุขภาพชุมชนไม่แตกต่างกัน เมื่อมีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ได้รับปฏิบัติจริงจากการยางแห่งประเทศไทย มีความสามารถในการเลือกรับข่าวสารแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประมว สตะเวทิน (2546) พบว่า ลักษณะสำคัญที่มีอิทธิพลต่อผู้รับสาร คนที่ได้รับการศึกษาในระดับที่ต่างกัน ยุคสมัยที่ต่างกัน ระบบการศึกษาแตกต่างกัน สาขาวิชาที่แตกต่างกัน จึงมีความรู้สึกนึกคิด อุดมการณ์ และความต้องการที่แตกต่างกันไปอีกด้วย โดยทั้ง 4 ด้านมีความสัมพันธ์กับบทบาทที่เกษตรกรคาดหวังและบทบาทปฏิบัติจริงของการยางแห่งประเทศไทย

ข้อเสนอแนะ

ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มให้มีการจัดตั้งสถาบันเกษตรกรชาวสวนยางระดับชุมชนเพื่อให้มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแนวทางการจัดการปัญหาของเกษตรกรด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ทุกกลุ่มเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น และผลการปฏิบัติจริงของการยางแห่งประเทศไทยน้อยกว่าบทบาทที่คาดหวังของเกษตรกร จึงต้องปรับปรุงแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เกษตรกรรับรู้ถึงบทบาทที่แท้จริงมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็น ด้านการบริหารจัดการเงินสวัสดิการเพื่อเกษตรกรชาวสวนยางให้เป็นรูปธรรมและยั่งยืนมากขึ้น เช่น บริการจัดการเงินกองทุนเพื่อสวัสดิการชาวสวนยางที่จะได้มีเงินสำรองไว้ใช้ในยามฉุกเฉินและเยียวยาเกษตรกร และการได้รับการดูแลและการจัดสวัสดิการเพื่อเกษตรกรอย่างทั่วถึง

เอกสารอ้างอิง

- ดุษฎี อายุวัฒน์. (2552). การย้ายถิ่น และความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวเรือนในชนบท อีสาน. *ประชากร*. 1: 55-72.
- นันธิดา จันทรศิริ. (2553). การรับรู้บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปรมะ สตะเวทิน. (2546). *หลักนิเทศศาสตร์*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพการพิมพ์.
- ศิริพร สิริทธิโชคธรรม. (2550). *คุณภาพบริการของศูนย์สุขภาพชุมชนตามความคาดหวังและการรับรู้ของประชาชนตำบลปากเพรียว อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกการบริหารโรงพยาบาล, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- Luhmann, N. (1988). *Familiarity, confidence and trust: problems and alternatives, in Gambetta, D. (Ed.), Trust Making and Breaking Cooperative Relations*. Basil Blackwell : Oxford.
- Reina, D.S & Reina, M.L. (1999). *Trust and Betrayal in the Workplace: Building Effective in Your Organization*. San Francisco : Berrett Koehler.
- Rotter, J.B. (1967). *A new scale for the measurement of interpersonal trust*. *Journal of Personality* 35(1967), 651-665.
- Schiffman, & Kanuk. (2007). *Consumer behavior (9th ed.)*. New Jersey : Prentice Hall International., Inc.